USNESENÍ SOUDNÍHO DVORA (šestého senátu)

4. října 2007 *

Ve věci C-492/06,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Consiglio di Stato (Itálie) ze dne 21. února 2006, došlým Soudnímu dvoru dne 28. listopadu 2006, v řízení

Consorzio Elisoccorso San Raffaele,

proti

Elilombarda Srl,

Azienda Ospedaliera Ospedale Niguarda Ca' Granda di Milano,

SOUDNÍ DVŮR (šestý senát),

ve složení P. Kūris, předseda senátu, L. Bay Larsen (zpravodaj) a J.-C. Bonichot, soudci,

generální advokát: Y. Bot,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

* Jednací jazyk: italština.

vzhledem k tomu, že Soudní dvůr hodlá rozhodnout usnesením s odůvodněním v souladu s čl. 104 odst. 3 prvním pododstavcem svého jednacího řádu,

po vyslechnutí generálního advokáta,

vydává toto

Usnesení

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 1 směrnice Rady 89/665/EHS ze dne 21. prosince 1989 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce (Úř. věst. L 395, s. 33; Zvl. vyd. 06/01, s. 246), ve znění směrnice Rady 92/50/EHS ze dne 18. června 1992 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na služby (Úř. věst. L 209, s. 1; Zvl. vyd. 06/01, s. 322, dále jen „směrnice 89/665").

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Consorzio Elisoccorso San Raffaele (dále jen „Consorzio") a Elilombarda Srl (dále jen „Elilombarda"), vůdce vznikajícího sdružení *ad hoc*, ve věci postupu při udělování veřejné zakázky.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

3 Článek 1 směrnice 89/665 stanoví:

„1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby zajistily, že pokud jde o postupy při zadávání veřejných zakázek, na které se vztahují směrnice 71/305/EHS, 77/62/EHS a 92/50/EHS [...], rozhodnutí zadavatelů mohou být účinně přezkoumána, a to zejména co nejdříve v souladu s podmínkami stanovenými v dalších článcích, zejména v čl. 2 odst. 7, pokud taková rozhodnutí porušila právní předpisy Společenství upravující zadávání veřejných zakázek nebo vnitrostátní předpisy, které je provádějí.

[...]

3. Členské státy zajistí, aby přezkumné řízení bylo dostupné podle podrobných pravidel, která mohou stanovit členské státy, [přinejmenším] každé osobě, která má nebo měla zájem na získání určité veřejné zakázky na dodávky nebo stavební práce a které v důsledku domnělého protiprávního jednání vznikla škoda nebo jí hrozí. Členské státy mohou zejména požadovat, aby osoba usilující o přezkum nejprve oznámila zadavateli domnělé protiprávní jednání a svůj záměr podat návrh na přezkum."

4 Článek 2 odst. 1 této směrnice stanoví:

„Členské státy zajistí, aby opatření přijímaná v souvislosti s přezkumným řízením uvedeným v článku 1 zahrnovala následující ustanovení týkající se pravomoci:

[...]

b) zrušit protiprávní rozhodnutí nebo zajistit jeho zrušení, včetně odstranění diskriminačních technických, hospodářských nebo finančních specifikací ve výzvě k účasti v soutěži, v zadávací dokumentaci nebo v jakýchkoliv dalších dokumentech souvisejících s postupem při zadávání veřejných zakázek;

[...]“

5 Podle čl. 26 odst. 1 směrnice 92/50:

„Nabídky mohou podávat skupiny poskytovatelů služeb. Od těchto skupin nelze vyžadovat, aby vytvořily zvláštní právní formu, aby mohly podat nabídku; lze to však vyžadovat, pokud byla takové skupině zakázka zadána.“

Vnitrostátní právní úprava

6 Vnitrostátní právní úprava v oblasti zadávání veřejných zakázek na práce, dodávky a služby [viz v tomto pořadí zákon č. 109 ze dne 11. února 1994 (GURI č. 41 ze dne 19. února 1994), legislativní nařízení č. 358 ze dne 24. července 1992 (GURI č. 188 ze dne 11. srpna 1992) a legislativní nařízení č. 157 ze dne 17. března 1995 (GURI č. 104 ze dne 6. května 1995)] nevylučuje ani neomezuje možnost jednotlivých podniků, které se staly součástí „sdružení *ad hoc*" nebo „skupiny podniků" podat samostatně žalobu.

7 Podle ustálené judikatury Consiglio di Stato mají podniky, které jsou členy sdružení *ad hoc* nebo skupiny podniků, právo samostatně napadnout akty týkající se veřejné zakázky, na níž se podílejí.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

8 Dne 30. listopadu 2004 zveřejnila Azienda Ospedaliera Ospedale Niguarda Ca' Granda di Milano jakožto zadavatel vyhlášení veřejné zakázky týkající se částky 25 900 000 eur, jejímž předmětem byla zejména letecká záchranná služba.

9 Byly doručeny dvě nabídky. První od Elilombarda jakožto vůdce sdružení *ad hoc* vznikajícího mezi ní a Helitalia SpA, druhá od Consorzio, sestávajícího z Elilario Italia SpA a Air Viaggi San Raffaele Srl.

10 Dne 28. dubna 2005 udělil zadavatel zakázku Consorzio, jemuž bylo rozhodnutí oznámeno přípisem ze dne 10. května 2005.

11 Elilombarda podala u Tribunale amministrativo regionale della Lombardia (dále jen „TAR Lombardia") svým jménem a samostatně žalobu směřující kromě jiného proti tomuto rozhodnutí.

12 V rámci tohoto řízení podalo Cosorzio námitku nepřípustnosti a uplatňovalo, že žaloba nebyla podána samotným vznikajícím sdružením *ad hoc*, které bylo podle něj jako jediné oprávněno podat žalobu na ochranu svých zájmů při zadávání zakázky, ale pouze jedním z hospodářských subjektů tvořících toto sdružení.

13 S odvoláním na judikaturu Consiglio di Stato zamítl TAR Lombardia námitku nepřípustnosti a vyhověl žalobě, čímž zrušil opatření přijatá zadavatelem.

14 Consorzio se proti tomuto rozsudku odvolalo u Consiglio di Stato, který je nejprve povinen přezkoumat rozhodnutí TAR Lombardia ohledně přípustnosti žaloby podané Elilombarda.

15 Ve svém předkládacím rozhodnutí zdůrazňuje Consiglio di Stato jednak, že vnitrostátní právní úprava v oblasti zadávání veřejných zakázek neomezuje možnost, aby jednotlivé podniky, které jsou součástí sdružení, podaly žalobu samostatně,

a jednak, že TAR Lombardia uplatnil zásady vytyčené v tomto ohledu v jeho judikatuře.

16 Consiglio di Stato si nicméně klade otázku, zda vzhledem k tomu, jak rozhodl Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 8. září 2005, Espace Trianon a Sofibail (C-129/04, Sb. rozh. s. I-7805), článek 1 směrnice 89/665 brání žalobě, podané samostatně jedním z členů sdružení *ad hoc*, které podává nabídku, proti rozhodnutí o udělení zakázky.

17 Za těchto podmínek se Consiglio di Stato rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je třeba vykládat článek 1 směrnice 89/665 [...] v tom smyslu, že nebrání tomu, aby podle vnitrostátního práva mohl jeden z členů sdružení *ad hoc* bez právní subjektivity, které se jako takové účastnilo postupu při udělování veřejné zakázky a kterému uvedená zakázka nebyla udělena, podat samostatně návrh na přezkum rozhodnutí o udělení zakázky?“

K předběžné otázce

18 Podle čl. 104 odst. 3 prvního pododstavce jednacího řádu, pokud lze odpověď na předběžnou otázku jasně vyvodit z judikatury, může Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta rozhodnout usnesením s odůvodněním.

19 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda je třeba vykládat článek 1 směrnice 89/665 v tom smyslu, že nebrání tomu, aby podle vnitrostátního práva mohl jeden z členů sdružení *ad hoc* bez právní subjektivity, které se jako takové účastnilo postupu při udělování veřejné zakázky a kterému uvedená zakázka nebyla udělena, podat samostatně návrh na přezkum rozhodnutí o udělení zakázky.

20 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 1 odst. 3 uvedené směrnice jsou členské státy povinny zajistit, aby přezkumné řízení upravené touto směrnicí bylo dostupné „[přinejmenším]" každé osobě, která má nebo měla zájem na získání určité veřejné zakázky, a které v důsledku domnělého protiprávního jednání spočívajícího v porušení práva Společenství v oblasti veřejných zakázek nebo vnitrostátních předpisů provádějících toto právo vznikla škoda nebo jí hrozí.

21 Z toho vyplývá, že směrnice 89/665 stanoví pouze minimální požadavky, kterým musí odpovídat přezkumná řízení zavedená do vnitrostátních právních řádů k zajištění dodržování předpisů práva Společenství v oblasti veřejných zakázek (viz rozsudek ze dne 19. června 2003, GAT, C-315/01, Recueil, s. I-6351, bod 45 a citovaná judikatura).

22 Ve svém výše uvedeném rozsudku Espace Trianon a Sofibail podal Soudní dvůr výklad článku 1 směrnice 89/665 s ohledem na situaci, v níž vnitrostátní právní řád vyžadoval, aby byl návrh na zrušení rozhodnutí o udělení veřejné zakázky podán všemi členy tvořícími sdružení *ad hoc*, které podává nabídku.

23 Soudní dvůr uvedl v bodech 19 až 21 tohoto rozsudku, s odkazem na takovou situaci, jako byla situace uvedená v předběžných otázkách, které mu byly předloženy, že:

— na sdružení *ad hoc* může být nahlíženo jako na osobu, která má zájem na získání veřejné zakázky ve smyslu čl. 1 odst. 3 směrnice 89/665, jelikož podáním nabídky v rámci dotčené veřejné zakázky prokázala svůj zájem na jejím získání, a že

— ve věci v původním řízení nic nebránilo tomu, aby členové sdružení *ad hoc* podali všichni společně jako společníci nebo svým vlastním jménem návrh na zrušení sporných rozhodnutí.

24 Soudní dvůr tak v bodě 22 uvedeného rozsudku dospěl k závěru, že dotčené vnitrostátní procesní pravidlo neomezuje dostupnost přezkumu způsobem odporujícím čl. 1 odst. 3 směrnice 89/665.

25 V důsledku toho Soudní dvůr rozhodl, že článek 1 uvedené směrnice nebrání tomu, aby podle vnitrostátního práva členského státu mohli podat návrh na přezkum rozhodnutí o udělení zakázky pouze společně všichni členové sdružení *ad hoc* bez právní subjektivity, které se jako takové účastnilo postupu při udělování veřejné zakázky a kterému uvedená zakázka nebyla udělena.

26 Tímto, jak správně uvedly Elilombarda a Komise Evropských společenství ve svých písemných vyjádřeních, Soudní dvůr pouze určil s ohledem na okolnosti vlastní sporu v původním řízení minimální hranici dostupnosti přezkumného řízení v oblasti nabídkových řízení, zaručenou směrnicí 89/665.

27 Soudní dvůr nikterak nevyloučil, aby jiné členské státy ve svém vnitrostátním právu umožnily širší přístup k uvedenému přezkumnému řízení tím, že zakotví širší pojetí aktivní legitimace, než je její minimální pojetí, které je zaručeno uvedenou směrnicí.

28 Při neexistenci zvláštního ustanovení v uvedené směrnici je totiž věcí vnitrostátního právního řádu každého členského státu, aby zejména určil, zda a za jakých okolností může být aktivní legitimace v přezkumném řízení vztažena i na podniky, které jsou součástí sdružení podávajícího nabídku.

29 V tomto ohledu je třeba upřesnit, že, co se týče procesních podmínek soudních žalob určených k ochraně práv přiznaných právním řádem Společenství zájemcům a uchazečům poškozeným rozhodnutími zadavatelů, nesmějí tyto podmínky zasahovat do užitečného účinku směrnice 89/665 (viz rozsudek ze dne 12. prosince 2002, Universale-Bau a další, C-470/99, Recueil, s. I-11617, bod 72), jejímž cílem je zabezpečit, aby protiprávní rozhodnutí zadavatelů mohla být účinně přezkoumána, a to co nejdříve.

30 Na rozdíl od toho, co uplatňovala kyperská vláda, nicméně výklad článku 1 uvedené směrnice, který umožňuje rozšířit aktivní legitimaci na každého z členů sdružení *ad hoc*, které podalo nabídku v rámci postupu při udělování veřejné zakázky, tento cíl neohrožuje, ale naopak slouží jeho uskutečnění.

31 Je tudíž namístě odpovědět na předloženou otázku tak, že článek 1 směrnice 89/665 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby podle vnitrostátního práva mohl pouze jeden z členů sdružení *ad hoc* bez právní subjektivity, které se jako takové účastnilo postupu při udělování veřejné zakázky a kterému uvedená zakázka nebyla udělena, podat samostatně návrh na přezkum rozhodnutí o udělení této zakázky.

K nákladům řízení

32 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:

Článek 1 směrnice Rady 89/665/EHS ze dne 21. prosince 1989 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce, ve znění směrnice Rady 92/50/EHS ze dne 18. června 1992 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na služby, musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby podle vnitrostátního práva mohl pouze jeden z členů sdružení *ad hoc* bez právní subjektivity, které se jako takové účastnilo postupu při udělování veřejné zakázky a kterému uvedená zakázka nebyla udělena, podat samostatně návrh na přezkum rozhodnutí o udělení této zakázky.

Podpisy.